

Šipak

divlja ruža - *Rosa canina* (L.)

BOTANIČKI OPIS

Grane uspravne ili povijene sa jakim bodljama. Listovi neparno perasti sa 5-9 testerasto nazubljenih listića. Cvetovi u cvastima, ređe pojedinačni, bledoružičaste boje. Cveta od maja do juna.

RASPROSTRANJENOST

Srednja i južna Evropa, severna Afrika, zapadna i centralna Azija. U svetlim šumama i po njihovom obodu, na livadama, pašnjacima. Na različitim podlogama i tipovima zemljišta.

LEKOVITI DEO BILJKE (DROGA)

Kao droga se koristi osušeni plod šipka (*Cynosbati fructus*). Različite je veličine, na donjem delu ima kratku dršku, a na gornjem osušene ostatke čašice, prašnika i tučkova. Spolja je gladak i crvene boje, a kada se prelomi unutra se vide čekinjaste dlake i semenke. Šipurak je bez mirisa i nakiselo-slatkog ukusa.

Bere se zreo, tvrd plod krajem leta, ili početkom jeseni, sjajno crvenonarandžaste boje. Potpuno zreo, mekan plod može se koristiti samo za neposrednu preradu, u svežem stanju (ne za čajeve). Sušenje je najbolje obaviti u sušnici, direktno na suncu ili blizu nekog izvora toplote. Suv šipurak se pakuje u jutane, ili u natron vreće i čuva na suvom mestu, zaštićen od uticaja sunčeve svetlosti. Nakon sušenja potrebno je odbaciti sve plodove drugačije boje, kao i zgnječene ili preterano smežurane plodove.

HEMIJSKI SASTAV

Plod sadrži tanine, voćne kiseline, pektine, šećere, flavonoide, vitamine C, E i K, karoten, a seme masno ulje.

DELOVANJE I UPOTREBA

Deluje kao tonik i blagi adstringens (naročito kod letnjih dečijih proliva), kao vitaminska droga, blagi diuretik i čaj za uživanje. U narodnoj medicini kao sredstvo za lečenje kamena u bubregu.

Zreo, mekan plod prerađuje se u pekmez. Šipurak se koristi kao osnovno sredstvo za proizvodnju vitaminskih napitaka i u biljnom carstvu prednjači po pitanju bogatstva u vitaminima.